

Werken met de Limnodata-Viewer: het maken van nieuwe kaarten

Om een verspreidingskaart van een nieuwe soort te maken, klikt u op de menuoptie **Limnodata**. Vervolgens kiest u **Start Dawaco**. De selectiepagina wordt getoond zoals in figuur 3 te zien is.

TIP 4 Ook bij de optie **Start Dawaco** in het menu **Limnodata** geldt dat het scherm opent op maximale grootte. Door op te klikken kunt u het scherm verkleinen. U ziet dan zowel de verspreidingskaart als het scherm **Limnodata** zoals in figuur 3 getoond.

Periode U kunt de periode aangeven waarin u gegevens wilt zoeken. De Limnodata-Viewer bevat gegevens
monstername over de periode 1980 tot 2001.

Als u informatie opvraagt over gegevens vanaf 2001 wordt de opgegeven periode overgenomen. De Limnodata Neerlandica bevat echter alleen waarnemingen tot 2001.

Taxonselectie Binnen de gewenste biologische groep kunt u de gewenste familie, geslacht of soort kiezen. De selectie van een taxon gaat het snelst door op de lijst onder **Taxon** te klikken. Vervolgens typt u de eerste letters in van de taxon die u zoekt.

Selectie type mp (meetpunt) Het aantal toegelaten typen meetpunten wordt beperkt door de functie van deze drukknop. Wanneer u deze knop aanklikt, wordt een lijst getoond van de typen meetpunten. Deze kunt u aan- en uitvinken.

Figuur 2 Hoofdscherm met meetpuntgegevens

Werken met de Limnodata-Viewer: het maken van nieuwe kaarten

Om een verspreidingskaart van een nieuwe soort te maken, klikt u op de menuoptie **Limnodata**. Vervolgens kiest u **Start Dawaco**. De selectiepagina wordt getoond zoals in figuur 3 te zien is.

Ook bij de optie **Start Dawaco** in het menu **Limnodata** geldt dat het scherm opent op maximale grootte. Door op te klikken kunt u het scherm verkleinen. U ziet dan zowel de verspreidingskaart als het scherm **Limnodata** zoals in figuur 3 getoond.

**Periode
monstername**

U kunt de periode aangeven waarin u gegevens wilt zoeken. De Limnodata-Viewer bevat gegevens over de periode 1980 tot 2001.

Als u informatie opvraagt over gegevens vanaf 2001 wordt de opgegeven periode overgenomen. De *Limnodata Neerlandica* bevat echter alleen waarnemingen tot 2001.

Taxonselectie

Binnen de gewenste biologische groep kunt u de gewenste familie, geslacht of soort kiezen. De selectie van een taxon gaat het snelst door op de lijst onder **Taxon** te klikken. Vervolgens typt u de eerste letters in van de taxon die u zoekt.

**Selectie type mp
(meetpunt)**

Het aantal toegelaten typen meetpunten wordt beperkt door de functie van deze drukknop. Wanneer u deze knop aanklikt, wordt een lijst getoond van de typen meetpunten. Deze kunt u aan- en uitvinken.

Figuur 2 Hoofdscherm met meetpuntgegevens

Opschonen verspreidingskaarten Elke keer dat een verspreidingskaart wordt aangemaakt, wordt deze toegevoegd aan de lijst met beschikbare verspreidingskaarten. De lijst mag maximaal 99 verspreidingskaarten bevatten, daarna moet hij opgeschoond worden. Dit kunt u doen met de drukknop **Opschonen**. De functie toont de lijst met aangemaakte verspreidingskaarten en biedt de mogelijkheid om één of meerdere kaarten te selecteren. Deze kaarten blijven bewaard in het dropdown menu. Door op **Bewaar** te klikken, blijven geselecteerde kaarten bewaard. De niet geselecteerde kaarten worden verwijderd. Met de functies van de drukknoppen **Handhaaf alle** en **Handhaaf geen** kunt u alle aangemaakte verspreidingskaarten selecteren of de-selecteren. Er moet tenminste één kaart gehandhaafd blijven. Als gekozen wordt voor de optie om alle verspreidingskaarten te verwijderen, dan wordt automatisch de eerste kaart bewaard.

De selectie blijft van kracht totdat deze opnieuw wordt ingesteld of de Limnodata-Viewer wordt afgesloten.

Responsie De drukknop **Responsie** toont voor ongeveer 20 fysisch-chemische parameters de gemiddelde waarden, alsmede de 10, 25, 50, 75 en 90 percentielwaarden. De percentielwaarden zijn alleen berekend bij 10 of meer beschikbare monsters.

Exporteer De drukknop **Exporteer** in het responsiescherm maakt het mogelijk de cijfers naar een met Excel te bewerken bestand te schrijven. Zodra u klaar bent met de selectie kunt u op de knop **Gezien** klikken om terug te gaan naar de selectiepagina.

Start Met het indrukken van de drukknop **Start** begint het programma met de selectie van de gegevens van de gewenste verspreidingskaart. De kaart wordt niet direct getoond, maar wordt opgenomen in het dropdown menu waar in ons voorbeeld de naam *Dytiscus marginalis* staat (zie figuur 4). Dit geeft de gebruiker de mogelijkheid om eerst verschillende verspreidingskaarten aan te maken en deze daarna te bekijken. (zie ook Tip 1)

Beperking van de periode van monsternamen of het aantal toegelaten meetpuntypen heeft geen invloed op de weergegeven responsies.

3

Werken met de Limnodata-Viewer: een toelichting op de functies

Na installatie start u de Limnodata-Viewer met behulp van de snelkoppeling op het bureaublad of vanuit het startmenu. We zullen de kaart van de *Dytiscus marginalis* (zoals afgebeeld in figuur 1) als voorbeeld gebruiken om een aantal functies toe te lichten.

3.1 Taakbalk met iconen

Linksboven in het scherm vindt u verschillende iconen waarmee functies gestart kunnen worden. De volgende vijf iconen zijn de standaardfuncties voor kaarten:

> Verplaatsen

> Inzoomen

> Uitzoomen

> Gehele kaart tonen

> Originele kaart tonen

Rechts van de icoontjes ziet u het dropdown menu **Dytiscus marginalis** staan. Via dit menu krijgt u een overzicht van de verspreidingskaarten die in de huidige sessie zijn gemaakt en kunt u gemakkelijk van de ene naar de andere kaart wisselen. Het dropdown menu **Type** heeft geen functie en zal altijd *Type* weergeven.

De vierkantjes waarmee de meetpunten op de kaart zijn weergegeven behouden bij het in- en uitzoomen dezelfde relatieve grootte. Met het schuifbalkje kan de gewenste grootte worden ingesteld.

De icoon met het vraagteken geeft informatie over de kaart: de soort en de bemonsteringsperiode.

De meest rechtse icoon toont de overige taxa die bij een meetpunt zijn waargenomen.

Hiervoor (dubbel)klikt u tot de icoon oplicht. Vervolgens klikt u op een meetpunt. U krijgt dan de gevonden gegevens op maximale grootte in beeld. Achter de soorten staat het aantal data waarop is bemonsterd. In figuur 2 ziet u het resultaat.

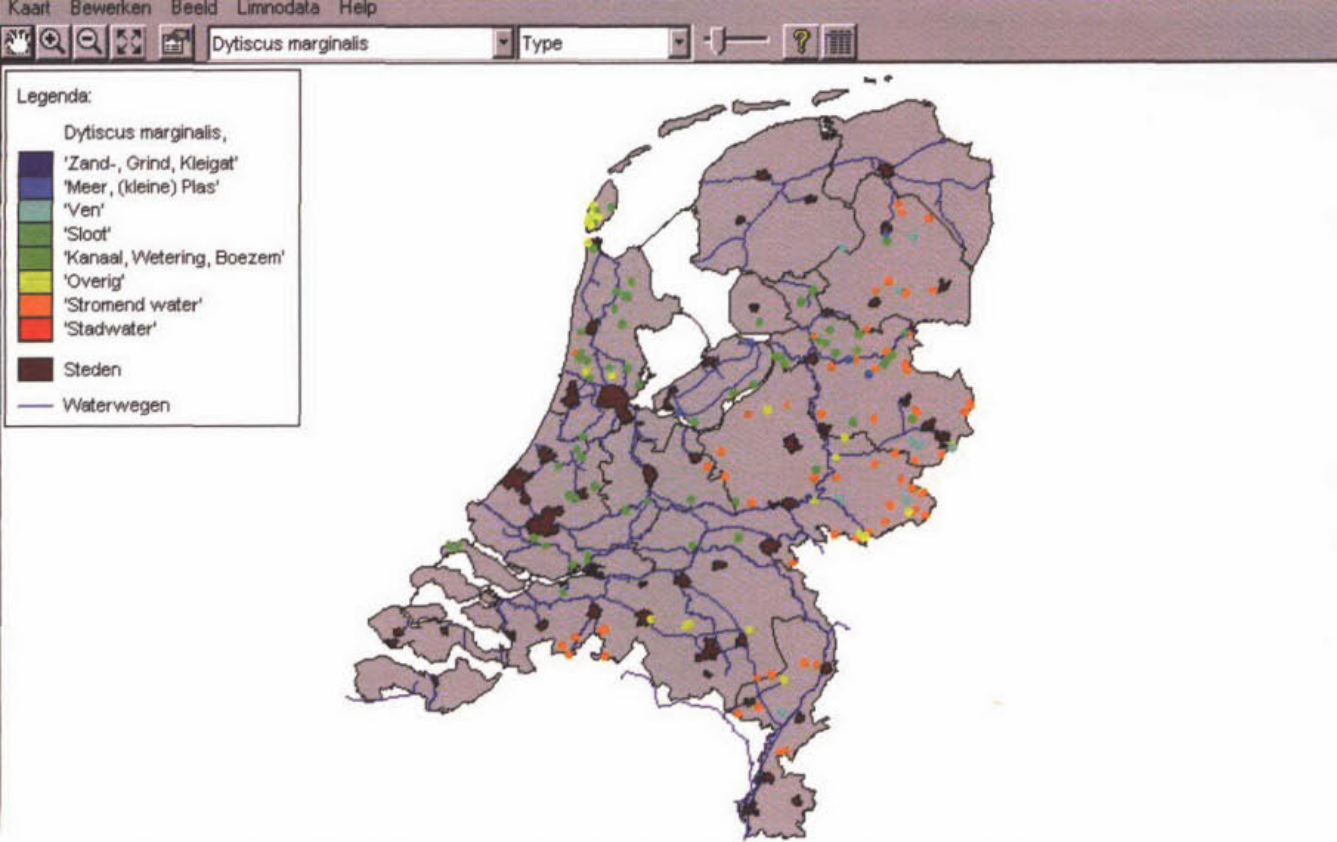

TIP 1 De getoonde vensters worden op maximale grootte afgebeeld. U kunt een venster verkleinen door op het icoon te klikken en het venster vervolgens met de cursor op de blauwe balk naar rechts te schuiven. Met het handje kunt u de verspreidingskaart verschuiven zodat u beide schermen volledig in beeld heeft.

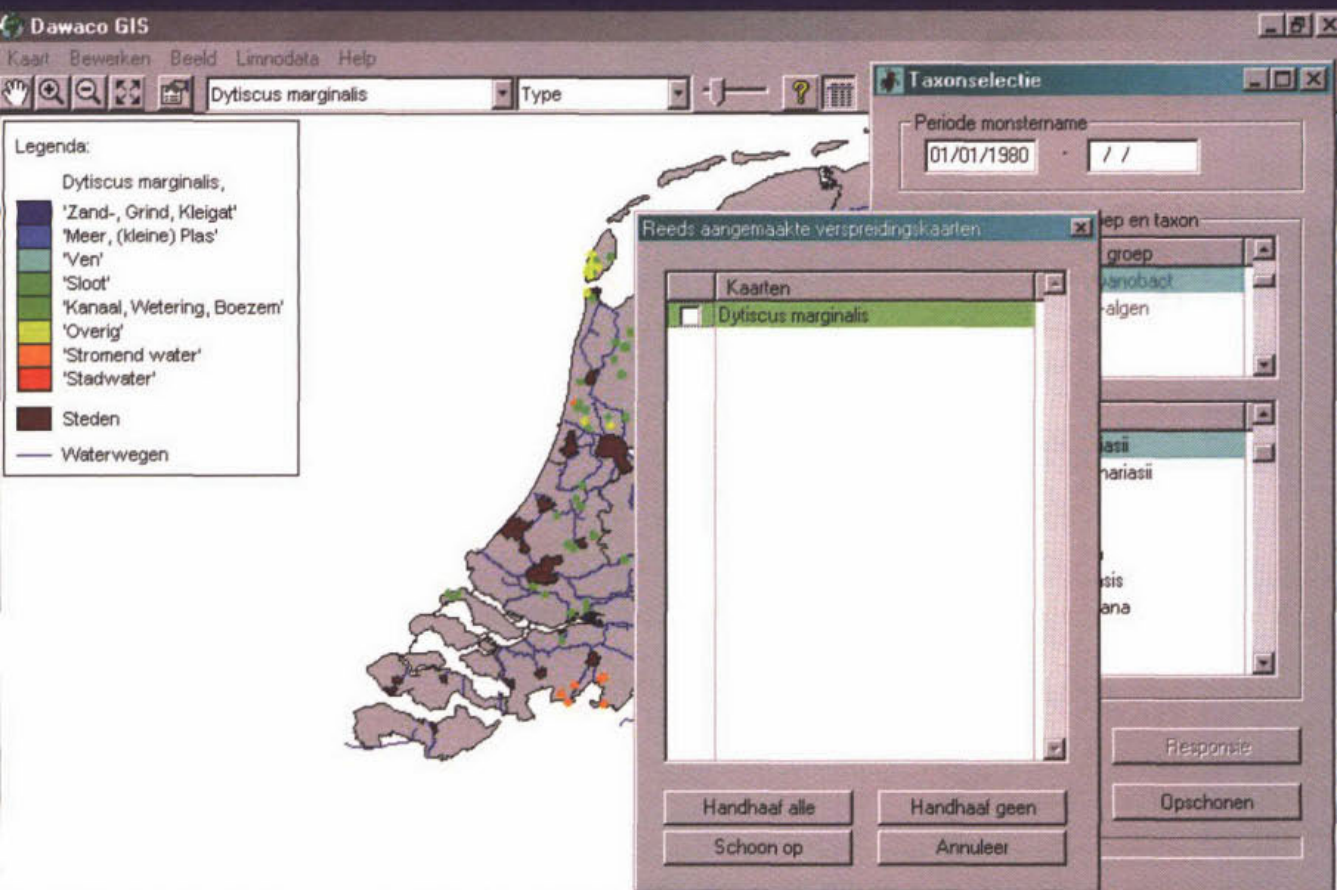
Selected: [35] "4708" from "Dytiscus marginalis"

Figuur 3 Selectiepagina nieuwe verspreidingskaart

De verspreiding van de *Dytiscus marginalis* heeft het voorrecht gekregen om als eerste gepresenteerd te worden.

Figuur 1 Openingsscherm met verspreidingskaart

Figuur 4 Selecteren te bewaren verspreidingskaarten

5

Wijzigen van de basiskaart

De meegeleverde basiskaart toont de provinciegrenzen en de belangrijkste wateren en steden. Indien u dit wilt, kunt u eigen kaartmateriaal toevoegen. Hiervoor moet u beschikken over Arcview shape files, waarin per shape file één thema wordt afgehandeld. Deze kunt u aan de kaart toevoegen met behulp van de menuoptie **Kaart** en vervolgens **Voeg kaartlaag toe**.

De menuoptie **Bewerken** en daarna **Kaartinstellingen** geeft u de mogelijkheid om de kaartoptie in de juiste volgorde te zetten en van de gewenste kleur te voorzien.

5 Vink onder **Kenmerken** de opties **Selecteerbaar** en **Zichtbaar** in de legenda uit.

De toegevoegde kaartlagen kunt u bewaren door in het menu **Kaart** de optie **Sla kaart op** te kiezen.

2

Werken met de Limnodata-Viewer in het kort

De Limnodata-Viewer is opgebouwd uit drie schermen: het scherm Dawaco-Gis, de selectie-tool Limnodata, en de meetpunt taxalijst. Bij het werken met Limnodata-Viewer zullen deze schermen normaal gesproken alle drie openstaan (*op de taakbalk*) waarbij de gebruiker wisselt tussen de schermen. In deze handleiding lichten we de functies en mogelijkheden van de Limnodata-Viewer toe. Hieronder geven we in het kort aan hoe u met Limnodata-Viewer kunt werken.

- Om verspreidingskaarten van andere soorten aan te maken, kiest u de menuoptie **Limnodata** en vervolgens **Start Dawaco**. Nu kunt u voor één of meerdere taxa achtereenvolgens een verspreidingskaart aanmaken.
- Om een aangemaakte verspreidingskaart te bekijken, selecteert u een kaart uit het dropdown menu met de beschikbare kaarten. U kunt ook via de taakbalk op **Kaart** klikken en vervolgens de gewenste kaart selecteren.
- De lijst van aangetroffen families, geslachten en soorten van een meetpunt krijgt u door de functie **Toon overige soorten** voor meetpunt aan te zetten (*icoon of via menuoptie Limnodata*). Na het klikken op het gewenste meetpunt wordt een tabel getoond met daarin het aantal keer dat elke taxon op dit meetpunt is aangetroffen.

Inleiding: Mogelijkheden van de Limnodata-Viewer

Met de Limnodata-Viewer kunt u verspreidingskaarten samenstellen van ongeveer 5600 planten en dieren uit de Limnodata Neerlandica door een selectie te maken op taxon, periode van bemonstering en type meetpunt. Het verspreidingskaartje geeft aan hoe een soort verdeeld is over Nederland in de opgegeven periode. Ook is het type meetpunt waar de waarneming is gedaan, bijvoorbeeld een sloot of een ven, in kleur op de kaart getoond en is op te roepen welke soorten hier nog meer aangetroffen zijn.

De biologische meetpunten in de Limnodata Neerlandica zijn gekoppeld aan de fysisch-chemische bemonsteringspunten. Hierdoor kan de Limnodata-Viewer voor de meeste soorten de responsie op een twintigtal geselecteerde fysisch-chemische parameters weergeven.

STOWA RAPPORT 2002-37

Colofon

Opdrachtgever en eindredactie
STOWA

Redactie
ROYAL HASKONING, Rotterdam

Concept en ontwerp
MADE OF MAN, visual identity under construction, Rotterdam

Drukwerk
DRUKZAKEN, Rotterdam

september 2002

Nabestelling

Publicaties en het publicatie-overzicht van de STOWA kunt u uitsluitend bestellen, onder vermelding van ISBN- of bestelnummer en een duidelijk afleveradres bij:

HAGEMAN FULFILMENT
Postbus 1110, 3366 LL Zwijndrecht
tel 078 629 33 32
fax 078 610 42 87
e-mail info@hageman.nl

handleiding

LIMNODATA VIEWER

Zie voor meer informatie www.limnodata.nl

gebracht. De Limnodata Viewer biedt u een samenvatting in de vorm van verspreidingskaarten en responsies van soorten.

In deze databank is een groot aantal waarnemingen van planten en dieren uit de Nederlandse oppervlaktewateren samen-

De Limnodata Neerlandica is de meest complete, landsdekkende aquatisch-ecologische databank voor Nederland.

stowa

STICHTING
TOEGEPAST ONDERZOEK WATERBEHEER

stowa@stowa.nl www.stowa.nl
TEL 030 232 11 99 FAX 030 232 17 66
Arthur van Schendelstraat 816
POSTBUS 8090 3503 RB UTRECHT

